

РЕШЕНИЕ

№ 2614

гр. София, 03.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Е СЪСТАВ, в публично заседание на трети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: И.ка И.ова

Членове: Петър Люб. Сантиров
Виктория М. Станиславова

при участието на секретаря Елеонора Анг. Георгиева
като разгледа докладваното от Виктория М. Станиславова Въззивно гражданско дело № 20211100510985 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК

С решение № 20114489/12.05.2021 г., постановено по гр. д. № 48945/2020 г. по описа на Софийски районен съд, I Гражданско отделение, 36 състав, З.Д. „Б.И.“ АД е осъдено да заплати на „АЛД А.“ ЕООД, по иск с правно основание чл. 405, ал. 1 КЗ, сума в общ размер на 515,45 лева, от която 485,45 лева – застрахователно обезщетение по щета № 1803029089/18.09.2018 г., и 30,00 лева – разходи по остойностяване на щетите, нанесени на МПС „Рено Клио“, с рег. № ***** на 18.09.2018 г., ведно със законната лихва от 08.10.2020 г. до окончателното изплащане. На основание чл. 78, ал. 1 ГПК в тежест на З.Д. „Б.И.“ АД са възложени сторените от „АЛД А.“ ЕООД разноски в първата инстанция.

Срещу решението е подадена в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК въззивна жалба от ответника З.Д. „Б.И.“ АД, чрез адвокат М.Г.. Излагат се оплаквания за незаконосъобразност и неправилност на първоинстанционното решение. Считат се за неправилни мотивите на СРС, че регламентираното в т. 3.7.2. от Общите условия на ответника – З.Д. основание за отказ за изплащане на застрахователно обезщетение е обусловено от извършено плащане на първите две заведени щети по застрахования автомобил. Съгласно уговореното в застрахователния договор отговорността на застрахователя за щета на паркинг, без да се ангажират доказателства във връзка с щетата, е ограничена до две щети и определен брой детайли в срока на действие на договора. Завеждането на две щети пред застрахователя предпоставя тяхното обезщетяване в определен момент, поради което отговорността на ответника е изключена при всяка следваща заведена щета, тъй като застрахователят не следва да отговаря за по-висок риск от този, който е поел с договора. В този смисъл изразява принципно становище, че повече от две щети, претърпени от едно и също МПС в паркирано състояние на обичайното му място, навеждат съмнение за престъпни и умишлени действия на трети лица, за което следва да се сигнализируют компетентните органи. При изтъкнатите аргументи моли за отмяна на обжалваното решение и за постановяване на друго, с което да се отхвърли предявеният иск. Претендират се разноски. Прави се възражение за прекомерност на претендираните от насрещната страна разноски.

В законоустановения срок по чл. 263, ал. 1 ГПК е постъпил писмен отговор на

въззивната жалба от ищеца „АЛД А.“ ЕООД, чрез пълномощниците адвокат И. Ч. и адвокат И.Т., с който я оспорва изцяло като неоснователна. Поддържа се, че обжалваното съдебно решение е правилно и законосъобразно и се прави искане същото да бъде потвърдено.

В проведеното на 03.06.2022 г. откритото съдебно заседание пред въззивната инстанция, въззивникът З.Д. „Б.И.“ АД, редовно призван, не изпраща представител.

В проведеното на 03.06.2022 г. откритото съдебно заседание пред въззивната инстанция, въззиваемият „АЛД А.“ ЕООД, се представлява от адвокат И. Ч.. Поддържа отговора на въззивната жалба и моли за потвърждаване на първоинстанционното решение. Претендира разноски по делото.

Софийският градски съд, Гражданско отделение, II Е въззивен състав, като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на насрещната страна, приема за установено от фактическа страна следното:

Първоинстанционният съд е сезиран с иск с правна квалификация чл. 405, ал. 1 КЗ.

В исковата молба се излагат твърдения, че на 18.09.2018 г. е настъпило застрахователно събитие с лек автомобил марка „Рено Клио“, с рег. № ***** собственост на „АЛД А.“ ЕООД. Към момента на това събитие посоченият автомобил бил застрахован при ЗД „Б.И.“ АД по застраховка „Автокаска“ със застрахователна полица № E17990011985, със срок на валидност 26.09.2017 г. – 25.09.2018 г. Застрахователят бил уведомен за настъпване на застрахователното събитие, във връзка с което била образувана щета № 1803029089/18.09.2018 г. С писмо изх. № 8545/10.10.2018 г. ищцовото дружество декларирало пред застрахователя, че не желае извършване на ремонт на увредения лек автомобил и отправило искане за изплащане на обезщетение по експертна оценка. С последващо писмо изх. № 10393/17.06.2019 г. ответното дружество било повторно поканено за заплати застрахователно обезщетение за процесната щета по експертна оценка. С оглед бездействието на застрахователя и липсата на постъпило плащане, ищецът възложил изготвянето на независима експертна оценка на „Д. А.“ ООД. От направената от последния калкулация се установило, че разходите за ремонт на лек автомобил „Рено Клио“, с рег. № ***** възлизат на 485,45 лева. При така изложеното моли съда да постанови решение, с което да осъди ответника да му заплати сумата в общ размер на 515,45 лева, от която 485,45 лева – застрахователно обезщетение по щета № 1803029089/18.09.2018 г., и 30,00 лева – разходи по остойностяване на щетите, ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане. Претендира разноски по делото.

С постъпилия в законоустановения срок по чл. 131 ГПК писмен отговор на исковата молба ответникът З.Д. „Б.И.“ АД, чрез адвокат М.Г., оспорва предявения иск по основание и размер. Не оспорва наличието на валидно застрахователно правоотношение между него и собственика на увредения автомобил към 18.09.2018 г. Сочи, че съгласно Раздел VIII „Застрахователно обезщетение“ от Общите условия на З.Д. „Б.И.“ АД, застрахователят покрива щети по декларация на застрахования до два пъти през срока на действие на полицата и до общо осем външни основни корпусни детайла. Процесната щета била трета поред, поради което и на основание т. 3.7.2. от Раздел VIII от Общите условия, било налице основание за отказ за плащане на застрахователно обезщетение. Такъв отказ бил изрично направен пред застрахованото лице с писмо с изх. № ОК – 867092. Счита, че претендираното застрахователно обезщетение е завишено по размер и не отговаря на действително претърпените вреди. При тези съображения моли съда да отхвърли предявения иск като неоснователен, евентуално – да се присъди обезщетение в по-нисък размер от претендирания при съобразяване наведените възражения за прекомерност на исканото обезщетение. Претендира разноски по делото.

С доклада по делото СРС е обявил за безспорни и ненуждаещи се от доказване следните обстоятелства: към датата на процесното събитие между страните е съществувало валидно застрахователно правоотношение по договор за имуществено застраховане „Каско“, по което са били платени дължимите от застрахования застрахователни премии; на 18.09.2018 г. в срока на застрахователно покритие по договор за имуществена застраховка „Автокаска“ с полица № E17990011985, е настъпило застрахователно събитие с лек автомобил „Рено Клио“, с рег. № *****.

На 04.07.2018 г. ищцовото дружество е депозирало пред ответника уведомление за щета на лек автомобил „Рено Клио“, с рег. № ***** в което е заявено, че на 04.07.2018 г. е настъпило застрахователно събитие с посоченото МПС. В резултат на последното на застрахования лек автомобил били причинени щети – увреждане на задна броня.

На 04.07.2018 г. ищцовото дружество е депозирало пред ответника второ уведомление за щета на лек автомобил „Рено Клио“, с рег. № ***** в което е заявено, че на 04.07.2018 г. е настъпило застрахователно събитие с посоченото МПС. В резултат на последното на застрахования лек автомобил били причинени щети – увреждане на предна броня.

На 18.09.2018 г. ищцовото дружество е депозирало пред ответника уведомление за щета на лек автомобил „Рено Клио“, с рег. № ***** в което е заявено, че на 18.09.2018 г. е настъпило застрахователно събитие с посоченото МПС. В резултат на последното на застрахования лек автомобил били причинени щети – увреждания по таван, рамка на стъкло. Увреденото МПС било паркирано в кв. ***** 59, вх. „В“, когато ползвателят М. Д. го намерил с одраскан таван.

Във връзка с извършения от застрахователя оглед на увредения на 18.09.2018 г. лек автомобил е съставен опис на щета № 1803029089/18.09.2018 г.

С писмо от 10.10.2018 г. ищецът е декларирал пред застрахователя, че желае застрахователните обезщетения относно посочените в приложен към писмото опис автомобили и щети, вкл. относно лек автомобил с рег. № ***** щета № 1803029089, да бъдат изплатени на база експертна оценка по посочена банкова сметка на дружеството.

С писмо от 11.12.2018 г. ответното дружество е уведомило ищеца, че не дължи изплащане на застрахователно обезщетение по щета № 1803029089/18.09.2018 г., поради наличие на регламентираното в т.3.7.2. от Общите му условия основание за отказ за плащане – отговорността на застрахователя за щети по външни корпусни детайли била ограничена до две щети в срока на действие на полицата, а заявената на 18.09.2018 г. щета била трета поред – след заведените на 04.07.2018 г. две щети № ***** и № 1803020528.

С писмо от 17.06.2018 г. ищецът отправил повторна покана към ответното дружество за плащане на застрахователни обезщетения относно посочени в приложен към писмото опис на автомобили и щети, вкл. и относно лек автомобил с рег. № ***** щета № 1803029089, на база експертна оценка.

По делото са представени калкулации – ремонт на лек автомобил „Рено Клио“, с рег. № ***** изготвени от „Д. А.“ ООД.

По делото са представени Общи условия на ЗД „Б.И.“ АД за застраховка на сухопътни превозни средства „Автокаско“. В Раздел VIII, т.3.7.2. от тези Общи условия е предвидено, че застрахователят обезщетява щети по основни корпусни детайли до два пъти през срока на действие на застраховката, но не повече от 8 външни основни корпусни детайли и тела сумарно по двете претенции.

Съгласно изслушаното пред СРС заключение на вещото лице инж. Й.Й. по назначената съдебно – автотехническа експертиза, стойността на необходимия ремонт за отстраняване на щетите по процесния лек автомобил, изчислена на база средни пазарни цени към датата на ПТП, възлиза на 491,04 лева. Уточнено е, че към датата на застрахователното събитие лек автомобил „Рено Клио“, с рег. № ***** е бил на 3 години, 11 месеца и 24 дни, считано от първоначалната му регистрация – на 25.09.2014 г.

При така установената фактическа обстановка, съдът приема от правна страна следното:

Въззивната жалба е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК, изхожда от лице с правен интерес, срещу подлежащ на инстанционен контрол съдебен акт, поради което е процесуално допустима.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата, с изключение на случаите, когато следва да приложи императивна материалноправна норма, както и когато следи служебно за интереса на някоя от страните – съгласно задължителните указания, дадени в т. 1 от Тълкувателно решение № 1 от 09.12.2013 г. по т. д. № 1/2013 г. по описа на ОСГТК на ВКС.

При служебна проверка въззивният съд установи, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо. Не е допуснато нарушение на императивни материалноправни норми.

По релевираните доводи във връзка с правилността на решението съдът намира следното:

За да бъде уважен предявеният иск по чл. 405 КЗ, в доказателствена тежест на ищеца

е да установи при условие на пълно и главно доказване: 1./ наличието на валидно сключен застрахователен договор между страните по делото към датата на настъпване на застрахователното събитие, 2./ настъпване на застрахователно събитие, което представлява покрит от застрахователя риск, и 3./ размера на претендираното от него обезщетение. При установяване на посочените факти в тежест на ответника е да установи твърдените от него обстоятелства, които представляват предпоставки за отказ застрахователното обезщетение да бъде заплатено.

Предвид установените в процеса факти и с оглед поддържаните във въззивната жалба доводи, настоящият съдебен състав приема, че между страните не са спорни следните обстоятелства: съществуването на валидно застрахователно правоотношение относно лек автомобил „Рено Клио“, с рег. № ***** по договор за имуществено застраховане „Каско“, по което са били платени дължимите от застрахования застрахователни премии; както и настъпването на 18.09.2018 г., в срока на застрахователно покритие по сключения договор за имуществена застраховка, на повреди по външни корпусни детайли на застрахования лек автомобил, за които ищецът още на същата дата е уведомил дружеството – застраховател, завеждайки претенцията си, въз основа на която при ответното дружество е била образувана щета № 1803029089/18.09.2018 г.

Спорен на етапа на въззивното производство е въпросът дали е твърдяното от ответното дружество основание за отказ за изплащане на застрахователно обезщетение, а именно дали са предпоставките, предвидени в Раздел VIII, т. 3.7.2 от Общите условия на З.Д. „Б.И.“ АД.

Съгласно чл. 386, ал. 1 КЗ при настъпване на застрахователно събитие застрахователят е длъжен да заплати застрахователно обезщетение в уговорен между страните по договора срок, като това обезщетение не може да надхвърля застрахователната сума, освен ако това е предвидено в този закон. С оглед разпоредбата на чл. 386, ал. 2 КЗ при настъпване на застрахователно събитие застрахователят е длъжен да плати застрахователно обезщетение, което е равно на действително претърпените вреди към деня на настъпване на събитието, освен в случаите на подзастраховане и застраховане по договорена застрахователна стойност.

По отношение на застрахователното обезщетение, което се дължи с оглед чл. 386, ал. 2 КЗ, то трябва да бъде равно на размера на вредата към деня на настъпване на събитието. Меродавна за застрахователното обезщетение е действителната стойност на застрахованата вещ и на вредите, причинени на нея в деня на застрахователното събитие и стойността, с която може да се купи друга вещ от същия вид и същото качество като повредената.

Материалноправните разпоредби, регламентиращи основанията за намаляване или отказ от плащане на застрахователно обезщетение, са следните: чл. 363 – чл. 364 КЗ – касаещи случаите на неточно обявяване на обстоятелства при сключване на застрахователния договор; чл. 395 КЗ – касаеща неизпълнение на задълженията на застрахования за предотвратяване и ограничаване на вредите; чл. 403, ал. 4 КЗ – касаеща отказа за заплащане на застрахователно обезщетение при умишлено неизпълнение на задължението за съобщаване за настъпило застрахователно събитие; както и общата разпоредба на чл. 408 КЗ, съгласно която застрахователят може да откаже плащане на обезщетение само в следните случаи: при умишлено причиняване на застрахователното събитие от лице, което има право да получи застрахователното обезщетение; при умишлено причиняване на застрахователното събитие от застрахования с цел получаване на застрахователното обезщетение от друго лице; при неизпълнение на задължение по застрахователния договор, което е значително с оглед интереса на застрахователя и е било предвидено в закон или в застрахователния договор, както и в други случаи, предвидени със закон. Общото между цитираните разпоредби е, че правото на отказ от изплащане на обезщетение е признато на застрахователя във връзка с неизпълнение на задължения на застрахования, които по силата на закона или по волята на страните са значителни от гледна точка на интереса на застрахователя, тъй като имат отношение към настъпването на застрахователното събитие и/или към вредите от него. Конкретните проявни форми на основанията за отказ са предмет на уговаряне в застрахователния договор и в общите условия, в които следва да бъде установено и дължимото от застрахования поведение – задълженията, чието неизпълнение освобождава застрахователя от отговорност за изплащане на застрахователно обезщетение. Независимо от спецификата на конкретните основания, застрахователят не може да откаже да изпълни задължението си по чл. 386 КЗ, ако поведението на застрахования не е рефлектирало неблагоприятно върху проявлението

на риска, върху възможността за ограничаване и предотвратяване на вредите или върху техния обем. Правно значимо за отказа е само това поведение на застрахователя, което е последващо спрямо възникването на застрахователното правоотношение и съставлява неизпълнение на произтичащи от закона, от договора и/или от общите условия на застрахователя изисквания за действия или бездействия, насочени към предотвратяване на събитието и на вредите или към ограничаването им / в този смисъл и Решение № 173 от 22.11.2013 г. на ВКС по т. д. № 727/2012 г., II т.о., ТК/.

В разглеждания случай, съгласно Раздел VIII, т. 3.7.2. от приетите по делото Общи условия по застраховка „Автокаска“ на З.Д. „Б.И.“ АД, в сила от 01.03.2014 г., които не се спори между страните, че са приложими към процесната застрахователна полица, при щети, настъпили вследствие на ПТП или в паркирано състояние, когато съгласно действащата нормативна уредба компетентните органи не посещават мястото на събитието, застрахователят приема заявление за изплащане на застрахователно обезщетение в случай, че са изпълнени инструкциите, дадени при регистриране на събитието на посочен телефон. В тези случаи застрахователят обезщетява щети по основните корпусни детайли до два пъти през срока на действие на застраховката, но не повече от 8 външни основни корпусни детайли и тела сумарно по двете претенции.

Настоящият съдебен състав споделя приетото от Софийски районен съд в обжалваното решение, че в случая не е налице основание за отказ за изплащане на застрахователно обезщетение.

В действителност в Раздел VIII, т. 3.7.2. от Общите условия на ответното дружество е предвидено лимитиране отговорността на застрахователя при щети по застраховано МПС, настъпили в паркирано състояние, когато съгласно действащата нормативна уредба компетентните органи не посещават мястото на събитието, в който случай застрахователят обезщетява щети по външните основни корпусни детайли (броя, калник, врата, преден/заден капак, панел, страница, таван, стъкла, огледала и стандартно монтирани осветителни тела), до два пъти в срока на действие на застраховката, но не повече от 8 външни основни корпусни детайли и тела сумарно по двете претенции. Визираното в т. 3.7.2. от ОУ основание за отказ за изплащане на застрахователно обезщетение следва да се преценява с оглед разпоредбата на чл. 408 КЗ. Последната норма е императивна, в който смисъл е и задължителната съдебна практика – така Решение № 15/12.04.2012 г. по гр. д. 454/2011 г. на II ТО на ВКС, и Решение № 4/21.03.2012г. по т. д. 81/2011 г., ТК, II ТО на ВКС, постановени по приложението на чл. 211 КЗ /отм./, но актуални и досежно редакцията на чл. 408 КЗ. В чл. 408, ал. 1 КЗ е закрепено правилото, че основанията, при които застрахователят може да се освободи от отговорност и да откаже плащане на застрахователното обезщетение, се определят със закон, като в тази разпоредба са посочени изрично три от допустимите основания за отказ от плащане – умишлено причиняване на застрахователното събитие от застрахователят или от трето ползващо се лице / т. 1 и т. 2/ и неизпълнение на задължение от застрахователя по застрахователния договор, което е значително с оглед интереса на застрахователя и е било предвидено в закон или в застрахователния договор и е довело до възникване на застрахователното събитие /т. 3/. В разглеждания случай ответникът не е въвел твърдения за извършени умишлени действия от страна на застрахованото лице или от трето ползващо се от застраховката лице, които да се намират в причинна връзка с увреждането на застрахованото имущество. Не се установяват и предпоставките по чл. 408, т. 3 КЗ за отказ за заплащане на застрахователно обезщетение, тъй като не се сочи да е налице неизпълнение на задължение по застрахователния договор, което да е значително с оглед интереса на застрахователя и да е било предвидено в закон или в застрахователния договор, в т. ч. и в ОУ на ответното дружество, които действат в отношенията между страните по застрахователното правоотношение. Предвиждането на клауза за освобождаване от отговорност на застрахователя след трето по ред настъпване на покрит риск по застрахователния договор, която изключва установяване на предпоставките, визирани в императивната разпоредба на чл. 408 КЗ, обосновава извод за нищожност на тази клауза, като противоречащи на императивните законови разпоредби. Дори да се приеме, че през периода на действие на договора застрахователният риск с оглед на зачестилите щети по външните основни корпусни детайли значително се е увеличил, застрахователят е имал възможност, съгласно чл. 367, ал. 2 КЗ, да поиска съответно увеличаване на застрахователната премия или прекратяване на договора. Такова поведение на застрахователя в процесния случай не е установено.

При гореизложените съображения въззивният съд намира, че предявеният иск е доказан по основание.

Не кореспондират с приетото от СРС релевираните във въззивната жалба оплаквания досежно отказ на съда да приложи визираното в Раздел VIII, т. 3.7.2. от приетите по делото Общи условия по застраховка „Автокаска“ на З.Д. „Б.И.“ АД основание за отказ за плащане на застрахователно обезщетение, обоснован с липса на ангажирани по делото доказателства за извършено плащане на първите две поред заведени застрахователни щети. Този въпрос не е обсъждан от първоинстанционния съд. За да уважи предявения иск, районният съд е приел, че не е налице визираното в чл. 408, т. 3 КЗ основание за отказ за плащане на застрахователно обезщетение, преценено с оглед предвиденото в Раздел VIII, т. 3.7.2. от Общите условия на ответника лимитиране на отговорността на застрахователя за щети в паркирано състояние на застрахованото МПС.

Във въззивната жалба липсват оплаквания досежно размера на присъденото от първоинстанционния съд застрахователно обезщетение, поради което и с оглед правомощията на въззивния съд съгласно разпоредбата на чл. 269, ал. 2 ГПК, този въпрос стои извън пределите на въззивния контрол.

Поради изложеното и предвид съвпадане на изводите на двете съдебни инстанции първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено на основание чл. 271, ал. 1 от ГПК.

Въззивният съд констатира, че е налице съмнение за допусната в диспозитива на съдебното решение на първоинстанционния съд очевидна фактическа грешка, касаеща размера на присъдените разноски – присъдени са разноски в общ размер на **410 лева**, като същевременно се сочи, че в тази сума се включват следните разноски: 50 лева – държавна такса, 360 лева – адвокатско възнаграждение, 200 лева – депозит САТЕ. Делото следва да бъде върнато на Софийски районен съд за преценка относно наличие на предпоставките по чл. 247 ГПК след постановяване на въззивното решение.

Относно разноските във въззивното производство

При този изход на спора право на разноски за въззивното производство има въззиваемата страна. Последната е ангажирала доказателства за сторени такива в размер на 360 лева с ДДС – заплатен адвокатски хонорар. Ответникът по въззивната жалба е направил възражение за прекомерност на претендираното от насрещната страна адвокатско възнаграждение, на основание чл. 78, ал. 5 ГПК, което настоящият състав, като отчете фактическата и правна сложност на делото и с оглед на минималния размер на възнаграждението съгласно чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения /300 лева/, намира за неоснователно, тъй като претендираният размер е в минималния размер.

По отношение обжалваемостта на въззивното решение:

На основание чл. 280, ал. 3, т. 1 ГПК настоящето решение не подлежи на касационно обжалване.

Мотивиран от гореизложеното, Софийски градски съд, Гражданско отделение, II Е въззивен състав

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 20114489/12.05.2021 г., постановено по гр. д. № 48945/2020 г. по описа на Софийски районен съд, I Гражданско отделение, 36 състав.

ОСЪЖДА З.Д. „Б.И.“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, район Лозенец, бул. ***** да заплати на „АЛД А.“ ЕООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, район ***** ж. к. „***** бул./ул. „*****“, на основание чл. 273 ГПК, вр. чл. 78, ал. 3 ГПК, разноски по делото в размер на сумата от 360 (триста и шестдесет) лева – разноски за заплатено адвокатско възнаграждение.

ВРЪЩА гр. д. № 48945/2020 г. на Софийски районен съд, I Гражданско отделение, 36 състав, за извършване на преценка относно наличие на предпоставките за провеждане на производство по чл. 247 ГПК, съобразно мотивите на настоящето решение.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване, съгласно чл. 280, ал. 3, т. 1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____